

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВІННИЦЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТИТУТ**

СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ

Сертифікована на відповідність ДСТУ ISO 9001:2015 (ISO 9001:2015, IDT)

Кафедра товарознавства, експертизи та торговельного підприємництва

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішення вченої ради
28.10.2024
протокол № 11, п. 5

ВВЕДЕНО В ДІЮ
Наказ від 28.10.2024 № 194

АТЕСТАЦІЙНИЙ ЕКЗАМЕН /

CERTIFICATION EXAM

РОБОЧА ПРОГРАМА

Ступінь вищої освіти	«бакалавр» / 07 «Управління та адміністрування» /	«bachelor» 07 «Management and Administration»
Галузь знань	адміністрування» /	Administration»
Спеціальність	076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» /	076 «Business, Trade and Exchange Activitie»
Освітня програма	«Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» /	«Business, Trade and Exchange Activitie»

Розробники: Тернова Алла, кандидат технічних наук, доцент
Сіренко Світлана, кандидат технічних наук, доцент
Гирич Сергій, кандидат технічних наук, доцент
Шарко Віталій, доктор економічних наук, доцент
Бабчинська Олена, доктор економічних наук, доцент
Поліщук Ірина, доктор економічних наук, професор

Гарант освітньої програми «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» – Тернова Алла, кандидат технічних наук, доцент

Обговорено та схвалено:

на засіданні кафедри товарознавства, експертизи та торговельного підприємництва 17.10.2024, протокол № 18;

на засіданні вченої ради факультету торгівлі, маркетингу та сфери обслуговування від 17.10.2024, протокол № 09.

Рецензенти: Андрусенко Надія, кандидат економічних наук, доцент
Гавенко Михайло, доктор філософії, директор
ПП «Культтовари-Вінниця», м. Вінниця.

Редактор: Фатєєва Т.
Комп'ютерна верстка: Шуляк Н.

Підп. до друку 05.12.2024 р. Формат 60x84/16. Папір офсетний
Друк ксероксний. Ум. друк. арк. 1,33.
Обл.-вид. арк. 0,92. Тираж 2. Зам. № 382.

Редакційно-видавничий відділ ВТЕІ ДТЕУ
21000, м. Вінниця, вул. Хмельницьке шосе, 25

РОЗДІЛ 1. МЕТА, ЗАВДАННЯ ТА МІСЦЕ АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ В СТРУКТУРІ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ

Робоча програма атестаційного екзамену розроблена відповідно до стандарту вищої освіти, освітньо-професійної програми «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» та навчального плану для здобувачів освітнього ступеня «бакалавр» галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність».

Мета атестаційного екзамену – виявлення рівня засвоєння теоретичних знань та практичних навичок здобувачів.

Завдання атестаційного екзамену – перевірка рівня підготовки, ступеню оволодіння професійними знаннями та вміннями для виконання виробничих функцій, зазначених в освітньо-професійній програмі.

Атестаційний екзамен складається з двох етапів:

теоретична частина (тестові завдання, що формують основні компетенції «бакалавра»);

практична частина (письмове розв'язання розрахунково-аналітичних, ситуаційних творчих завдань).

Атестаційний екзамен проводиться на завершальному етапі навчання бакалаврів галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» освітньої програми «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність».

На атестаційний екзамен виносяться наступні освітні компоненти:

ОК 1. Теоретичні основи товарознавства.

ОК 2. Товарознавство. Непродовольчі товари.

ОК 3. Товарознавство. Харчові продукти.

ОК 4. Організація торгівлі.

ОК 5. Менеджмент.

ОК 6. Маркетинг.

При підготовці до атестаційного екзамену здобувачі можуть скористатися списком рекомендованих джерел, наведеним в кінці робочої програми.

РОЗДІЛ 2. ПЛАН ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ДО АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНОЇ РОБОТИ

Види навчальної роботи підготовки здобувачів до атестаційного екзамену представлені у табл. 2.1.

Таблиця 2.1 – Види навчальної роботи підготовки здобувачів до атестаційного екзамену

Види навчальної роботи	Кількість годин
Аудиторні заняття	24
– лекції	4
– практичні заняття	20
Самостійна робота студентів	66
Всього годин / кредитів	90/3

РОЗДІЛ 3. ТЕМАТИКА ТА ЗМІСТ ЛЕКЦІЙНИХ, ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ, САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ

Тематика та зміст лекційних, практичних занять, самостійної роботи здобувачів представлені у табл. 3.1.

Таблиця 3.1 – Тематика та зміст лекційних, практичних занять, самостійної роботи здобувачів

№	Вид навчальної роботи і короткий зміст	Години	Шифр кафедр
1	2	3	4
Лекції			
1.	Методичні рекомендації для підготовки до атестаційного екзамену з освітнього компоненту «Товарознавство. Непродовольчі товари»	2	07.02
2.	Методичні рекомендації для підготовки до атестаційного екзамену з освітнього компоненту «Товарознавство. Харчові продукти»	2	07.02
	Разом	4	
Практичні заняття			
1.	Практичне заняття № 1 «Теоретичні основи товарознавства» 1. Робота з тестовими завданнями з тем: «Особливості хімічного складу окремих груп товарів рослинного та тваринного походження»	2	07.02
2.	Практичне заняття № 2 «Товарознавство. Харчові продукти» 1. Робота з тестовими завданнями з тем: «Зерно і зерноборошняні товари», «Фрукти, овочі, гриби і продукти їхнього перероблення», «Смакові товари», «Крохмаль, цукор, заміники цукру, мед та кондитерські вироби» 2. Розв'язання ситуаційних завдань щодо визначення якості зерноборошняних товарів 3. Розв'язання ситуаційних завдань щодо визначення якості фруктових-овочевих товарів 4. Розв'язання ситуаційних завдань щодо визначення якості смакових товарів 5. Розв'язання ситуаційних завдань щодо визначення якості кондитерських товарів	2	07.02
3.	Практичне заняття № 3 «Товарознавство. Харчові продукти» 1. Робота з тестовими завданнями з тем: «Харчові жири», «Молочні та яєчні товари», «М'ясні та рибні товари» 2. Розв'язання ситуаційних завдань щодо визначення якості харчових жирів 3. Розв'язання ситуаційних завдань щодо визначення якості молочних товарів 4. Розв'язання ситуаційних завдань щодо визначення якості м'ясних та рибних товарів	2	07.02
4.	Практичне заняття № 4 «Товарознавство. Непродовольчі товари» 1. Робота з тестовими завданнями з тем: «Пластичні маси та товари з них», «Товари побутової хімії», «Скляні товари», «Керамічні товари», «Металогосподарчі товари», «Побутові електротехнічні товари», «Товари культурно-побутового	2	07.02

Продовження таблиці 3.1

1	2	3	4
	<p>призначення» 2. Розв'язання ситуаційних завдань щодо визначення сорту скляних товарів 3. Розв'язання ситуаційних завдань щодо визначення сорту керамічних товарів 4. Розв'язання ситуаційних завдань щодо визначення сорту металогосподарчих товарів</p>		
5.	<p>Практичне заняття № 5 «Товарознавство. Непродовольчі товари» 1. Робота з тестовими завданнями з тем: «Текстильні, швейні, трикотажні товари», «Взуттєві товари», «Хутрово-хутряні товари» 2. Розв'язання ситуаційних завдань щодо визначення сорту тканин 3. Розв'язання ситуаційних завдань щодо визначення сорту одягу 4. Розв'язання ситуаційних завдань щодо визначення сорту взуттєво-хутряних товарів</p>	2	07.02
6.	<p>Практичне заняття № 6 «Організація торгівлі» 1. Робота з тестовими завданнями з тем: «Організаційна та функціональна структура торгівлі», «Організаційні основи функціонування роздрібно торгівлі», «Організаційна побудова і розвиток роздрібно торговельної мережі» 2. Розв'язання ситуаційних завдань з теми «Будова, улаштування і проектування роздрібних торговельних об'єктів» 3. Розв'язання ситуаційних завдань з теми «Організація продажу товарів і обслуговування покупців в магазинах»</p>	2	07.02
7.	<p>Практичне заняття № 7 «Організація торгівлі» 1. Робота з тестовими завданнями з тем: «Організаційні основи діяльності підприємств оптової торгівлі», «Організація оптових закупівель і продажу товарів та їх документальне оформлення», «Складська мережа», «Організація технологічних процесів і праці на складах» 2. Розв'язання ситуаційних завдань з теми «Організація і технологія товаропостачання роздрібно торговельної мережі» 3. Розв'язання ситуаційних завдань з теми «Організація і технологія тарних операцій в торгівлі»</p>	2	07.02
8.	<p>Практичне заняття № 8 «Менеджмент» 1. Робота з тестовими завданнями з тем: «Теоретичні основи менеджменту», «Еволюція теорій менеджменту», «Функція планування в менеджменті», «Функція організування в менеджменті» 2. Робота з тестовими завданнями з тем: «Мотивування як функція менеджменту», «Контролювання як функція менеджменту», «Інформація і комунікації в менеджменті», «Управлінські рішення», «Вплив, влада і лідерство в менеджменті. Стили керівництва»</p>	2	08.01

Продовження таблиці 3.1

1	2	3	4
9.	<p>Практичне заняття № 9 «Маркетинг»</p> <p>1. Робота з тестовими завданнями з тем «Сутність основних понять маркетингу та розвиток його концепції», «Формування маркетингової інформаційної системи на основі проведення маркетингових досліджень», «Організація та контроль маркетингової діяльності на підприємстві»</p> <p>2. Розв'язання ситуаційних завдань «Принципи класифікації послуг», «Основні види послуг, їх взаємозв'язок із сферами виробництва»</p>	2	07.01
10.	<p>Практичне заняття № 9 «Маркетинг»</p> <p>1. Робота з тестовими завданнями з тем: «Аналіз маркетингового середовища», «Маркетингова товарна політика»</p> <p>2. Робота з тестовими завданнями з тем: «Маркетингова цінова політика», «Маркетингова політика розподілу», «Маркетингова політика комунікацій»</p> <p>3. Розв'язання ситуаційних завдань з тем: «Маркетингова цінова політика», «Маркетингова політика розподілу», «Маркетингова політика комунікацій»</p>	2	07.01
	Разом	20	
Самостійна робота студентів			
1.	<p>Самостійна робота «Теоретичні основи товарознавства»:</p> <p>а) повторення теоретичного матеріалу шляхом:</p> <p>1) роботи з відповідними підручниками та особистим конспектом лекцій;</p> <p>2) самостійного вивчення окремих питань із розробкою конспекту;</p> <p>б) робота з тестовими завданнями з тем: «Особливості хімічного складу окремих груп товарів рослинного та тваринного походження»;</p> <p>в) підготовка до практичного заняття № 1</p>	8	
2.	<p>Самостійна робота «Товарознавство. Харчові продукти»:</p> <p>а) повторення теоретичного матеріалу шляхом:</p> <p>1) роботи з відповідними підручниками та особистим конспектом лекцій;</p> <p>2) самостійного вивчення окремих питань із розробкою конспекту;</p> <p>б) робота з тестовими завданнями з тем: «Зерно і зерноборошняні товари», «Фрукти, овочі, гриби і продукти їхнього перероблення», «Смакові товари», «Крохмаль, цукор, замінники цукру, мед та кондитерські вироби»; «Харчові жири», «Молочні та яєчні товари», «М'ясні та рибні товари»;</p> <p>в) підготовка до практичних занять № 2, 3</p>	12	07.02
3.	<p>Самостійна робота «Товарознавство. Непродовольчі товари»:</p> <p>а) повторення теоретичного матеріалу шляхом:</p> <p>1) роботи з відповідними підручниками та особистим конспектом лекцій;</p> <p>2) самостійного вивчення окремих питань із розробкою конспекту;</p> <p>б) робота з тестовими завданнями з тем: «Пластичні маси та</p>	12	07.02

Кінець таблиці 3.1

1	2	3	4
	товари з них», «Товари побутової хімії», «Скляні товари», «Керамічні товари», «Металогосподарчі товари», «Побутові електротехнічні товари», «Товари культурно-побутового призначення»; «Особливості хімічного складу окремих груп товарів рослинного та тваринного походження», «Текстильні, швейні, трикотажні товари», «Взуттєві товари», «Хутрово-хутряні товари»; в) підготовка до практичних занять № 4, 5		
4	Самостійна робота «Організація торгівлі»: а) повторення теоретичного матеріалу шляхом: 1) роботи з відповідними підручниками та особистим конспектом лекцій; 2) самостійного вивчення окремих питань із розробкою конспекту б) робота з тестовими завданнями з тем: «Суть, функції і завдання організації торгівлі», «Організаційна та функціональна структура торгівлі», «Організаційні основи функціонування роздрібно торгівлі», «Організаційна побудова і розвиток роздрібно торговельної мережі», «Будова, улаштування і проектування роздрібних торговельних об'єктів», «Організація торгово-технологічних процесів в магазині», «Організація продажу товарів і обслуговування покупців в магазинах», «Позамагазинні форми торговельного обслуговування», «Норми і правила торговельного обслуговування», «Організаційні основи діяльності підприємств оптової торгівлі», «Організація оптових закупівель і продажу товарів та їх документальне оформлення», «Складська мережа», «Організація технологічних процесів і праці на складах», «Організація і технологія товаропостачання роздрібно торговельної мережі», «Організація перевезень торговельних вантажів і транспортно-експедиторського обслуговування», «Організація і технологія тарних операцій в торгівлі»; в) підготовка до практичного заняття № 6, 7	12	07.02
5.	Самостійна робота «Менеджмент»: а) повторення теоретичного матеріалу шляхом: 1) роботи з відповідними підручниками та особистим конспектом лекцій; 2) самостійного вивчення окремих питань із розробкою конспекту; б) робота з тестовими завданнями з тем: «Теоретичні основи менеджменту», «Еволюція теорій менеджменту», «Функція планування в менеджменті», «Функція організування в менеджменті», «Мотивування як функція менеджменту», «Контролювання як функція менеджменту», «Інформація і комунікації в менеджменті», «Управлінські рішення», «Вплив, влада і лідерство в менеджменті. Стили керівництва»; в) підготовка до практичного заняття № 8	10	08.01

Кінець таблиці 3.1

1	2	3	4
б.	<p>Самостійна робота «Маркетинг»:</p> <p>а) повторення теоретичного матеріалу шляхом:</p> <p>1) роботи з відповідними підручниками та особистим конспектом лекцій;</p> <p>2) самостійного вивчення окремих питань із розробкою конспекту;</p> <p>б) робота з тестовими завданнями з тем:</p> <p>«Сутність основних понять маркетингу та розвиток його концепції», «Формування маркетингової інформаційної системи на основі проведення маркетингових досліджень», «Організація та контроль маркетингової діяльності на підприємстві»; «Аналіз маркетингового середовища», «Маркетингова товарна політика», «Маркетингова цінова політика», «Маркетингова політика розподілу», «Маркетингова політика комунікацій»;</p> <p>в) підготовка до практичних занять № 9, 10</p>	12	07.01
	Разом	66	
	Всього годин/кредитів	90/3	

**РОЗДІЛ 4. МАТРИЦЯ ВІДПОВІДНОСТІ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ КОМПОНЕНТАМ
ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА АТЕСТАЦІЙНИЙ ЕКЗАМЕН**

Програмні компетентності		ОК 1. Теоретичні основи товарознавства	ОК 2. Товарознавство. Харчові продукти	ОК 3. Товарознавство. Непродовольчі товари	ОК 4. Організа ція торгівлі	ОК 5. Менеджмент	ОК 6. Маркетинг
1	2	3	4	5	6	7	8
ЗК 1.	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу	+	+	+			
ЗК 2.	Здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях		+	+	+	+	+
ЗК 5.	Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій		+	+	+		+
ЗК 6.	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел	+	+	+			+
ЗК 7.	Здатність працювати в команді	+	+	+		+	+
ЗК 8.	Здатність виявляти ініціативу та підприємливість				+	+	+
ЗК 9.	Прагнення до збереження навколишнього середовища		+	+			
ЗК 10.	Здатність діяти відповідально та свідомо		+	+			+
ЗК 11.	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні				+		

1	2	3	4	5	6	7	8
ЗК 12.	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя		+	+			+
СК 1.	Критичне осмислення теоретичних засад підприємницької, торговельної та біржової діяльності	+	+	+			
СК 2.	Здатність обирати та використовувати відповідні методи, інструментарій для обґрунтування рішень щодо створення, функціонування підприємницьких, торговельних і біржових структур		+	+	+	+	+
СК 3.	Здатність здійснювати діяльність у взаємодії суб'єктів ринкових відносин		+	+	+	+	+
СК 4.	Здатність застосовувати інноваційні підходи в діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур				+	+	+
СК 5.	Здатність визначати та оцінювати характеристики товарів і послуг в підприємницькій, торговельній, біржовій діяльності	+	+	+			
СК 6.	Здатність здійснювати діяльність з дотриманням вимог нормативно-правових документів у сфері підприємницької, торговельної та біржової діяльності	+	+	+			

1	2	3	4	5	6	7	8
СК 7.	Здатність визначати і виконувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур				+		
СК 10.	Здатність до бізнес-планування, оцінювання кон'юнктури ринків і результатів діяльності у сфері підприємництва, торгівлі та біржової практики з урахуванням ризиків				+		+
СК 11.	<i>Здатність формувати інформаційне середовище щодо якості і безпечності товарів, товарної асортиментної структури, правого поля здійснення торговельно-технологічних процесів</i>	+	+	+	+		
СК 12.	<i>Здатність формувати товарний асортимент, використовувати сучасні методи оптимізації господарських зв'язків підприємств оптової та роздрібною торгівлі, проводити ідентифікацію товарів, використовувати сучасні методи визначення якості та безпечності товарів відповідно до вимог чинних нормативних документів</i>	+	+	+	+		

**РОЗДІЛ 5. МАТРИЦЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ВІДПОВІДНИМИ КОМПОНЕНТАМИ
ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА АТЕСТАЦІЙНИЙ ЕКЗАМЕН**

Програмні компетентності		ОК 1. Теоретичні основи товарознавства	ОК 2. Товарознавство. Харчові продукти	ОК 3. Товарознавство. Непродовольчі товари	ОК 4. Організація торгівлі	ОК 5. Менеджмент	ОК 6. Маркетинг
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Використовувати базові знання з підприємництва, торгівлі і біржової діяльності й уміння критичного мислення, аналізу та синтезу в професійних цілях	+	+	+		+	+
2.	Застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності		+	+	+	+	+
4.	Використовувати сучасні комп'ютерні і телекомунікаційні технології обміну та розповсюдження професійно спрямованої інформації у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності		+	+	+		+
5.	Організувати пошук, самостійний відбір, якісну обробку інформації з різних джерел для формування банків даних у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності	+	+	+	+		+
6.	Вміти працювати в команді, мати навички міжособистісної взаємодії, які дозволяють досягати професійних цілей	+	+	+	+	+	+
7.	Демонструвати підприємливість в різних напрямках професійної діяльності та брати відповідальність за результати				+	+	+
8.	Застосовувати одержані знання й уміння для ініціювання та реалізації заходів у сфері збереження навколишнього природного		+	+			

1	2	3	4	5	6	7	8
	середовища і здійснення безпечної діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур						
9.	Знати вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної і правової держави				+		
10.	Демонструвати здатність діяти соціально відповідально на основі етичних, культурних, наукових цінностей і досягнень суспільства		+	+			+
11.	Демонструвати базові й структуровані знання у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності для подальшого використання на практиці		+	+	+	+	+
12.	Володіти методами та інструментарієм для обґрунтування управлінських рішень щодо створення й функціонування підприємницьких, торговельних і біржових структур		+	+	+	+	+
13.	Використовувати знання форм взаємодії суб'єктів ринкових відносин для забезпечення діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур		+	+	+		+
14.	Вміти застосовувати інноваційні підходи в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності				+	+	+
15.	Оцінювати характеристики товарів і послуг у підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності за допомогою сучасних методів	+	+	+	+		

1	2	3	4	5	6	7	8
16.	Знати нормативно-правове забезпечення діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур і застосовувати його на практиці	+	+	+			
17.	Вміти вирішувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур і розв'язувати проблеми у кризових ситуаціях з урахуванням зовнішніх та внутрішніх впливів					+	+
20.	Знати основи бізнес-планування, оцінювання кон'юнктури ринків та результатів діяльності підприємницьких, торговельних і біржових структур з урахуванням ризиків				+		+
21	<i>Вміти формувати інформаційне середовище щодо якості і безпечності товарів, товарної асортиментної структури, правового поля здійснення торговельно-технологічних процесів</i>	+	+	+	+		
22	<i>Вміти формувати товарний асортимент, використовувати сучасні методи оптимізації господарських зв'язків підприємств оптової та роздрібною торгівлі, застосовувати сучасні методи визначення якості та безпечності товарів відповідно до вимог чинних нормативних документів</i>	+	+	+	+		

РОЗДІЛ 6. ПРИКЛАД ЕКЗАМЕНАЦІЙНОГО БІЛЕТА ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Міністерство освіти і науки України
Державний торговельно-економічний університет
Вінницький торговельно-економічний інститут
Кафедра товарознавства, експертизи та торговельного підприємництва

ЗАТВЕРДЖЕНО

вченою радою факультету
торгівлі, маркетингу
та сфери обслуговування
(протокол __ від _____
2024)
Декан Сергій ГИРИЧ

Білет №
атестаційного екзамену
на здобуття освітнього ступеня бакалавра
за спеціальністю 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
освітньою програмою «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

Завдання № 1 (теоретичне) – дати відповіді на закриті тести (потребує повної відповіді, оцінюється у 40 балів).

Завдання № 2 (практичне) – розв’язати ситуаційні завдання (потребує повної відповіді, оцінюється у 60 балів).

Ви – товарознавець універсаму.

2.1. Вихідні дані:

При визначенні придатності маргарину твердого бутербродного до реалізації встановлено, що партія його має наступні показники: смак і запах чисті без сторонніх присмаків і запахів; консистенція за температури 10 ± 2 °C легкоплавка, пластична, однорідна, мазка; поверхня зрізу блискуча, суха на вигляд; колір світло-жовтий; масова частка жиру та вологи в межах ДСТУ 4465:2005 Маргарин. Загальні технічні умови; кислотність – 2,55° Кеттсторфера; пероксидне число – 6 ммоль 1/20; масова частка трансізомерів олеїнової кислоти у перерахунку на метилаїдат – 10 %.

Завдання:

2.1.1. визначити придатність маргарину твердого бутербродного до реалізації;

2.1.2. визначити рецептурні компоненти складу маргарину, які обумовлюють вміст трансізомерів жирних кислот;

2.1.3. вказати, чому обмежується вміст трансізомерів в твердому бутербродному маргарині? (Задача оцінюється у 25 балів).

2.2. Вихідні дані:

В табл. 2.2.1 Наведені дані про інтенсивність людських потоків за годинами роботи універсаму.

Таблиця 2.2.1 – Дані про інтенсивність людських потоків за годинами роботи універсаму

Години роботи	Кількість перехожих		з них здійснили купівлю	
	Осіб	%	Осіб	%
8.00-10.00	450		160	
10.00-12.00	200		80	
12.00-14.00	400		110	
14.00-16.00	200		60	
16.00-18.00	300		120	
18.00-20.00	500		180	
Усього				

Завдання:

2.2.1. визначити коефіцієнт завершення купівлі у магазині;

2.2.2. проаналізувати щільність потоків покупців за годинами дня і дати пояснення, як це впливає на роботу магазину (Задача оцінюється у 20 балів).

2.3. Вихідні дані:

Фірма «Ватра» успішно конкурує на ринку електрообігрівачів. Для встановлення ціни на нову модель обігрівача фірма вирішила застосувати модель ціноутворення, беручи за основу продукцію свого основного конкурента. При цьому вона хоче отримувати прибуток не менше 25 % від собівартості продукції, яка становить 262,2 грн./один.

Аналіз конкурентоспроможності показав, що за технічними параметрами новий виріб поступається базовій моделі конкурента ($I_{тп}=0,86$), але за економічними параметрами має кращу позицію ($I_{еп}=0,94$). Ціна базової моделі конкурента 550 грн.

Завдання:

2.3.1. визначити інтегральний показник конкурентоспроможності нового товару (K_i);

2.3.2. визначити ціну нового обігрівача за рівнем його конкурентоспроможності (Π);

2.3.3. визначити рівень прибутковості (%), встановлений фірмою ($\Delta\Pi$) (Задача оцінюється у 15 балів).

Критерії оцінювання

Тестові завдання містять 50 тестів. За результатами тестування здобувач вищої освіти отримує **40 балів** (1 тест – 0,8 балів). Мінімальна кількість балів за тестові завдання становить **24 бали**.

Практична частина – розв’язання ситуаційних завдань становить **60 балів**. Розподіл балів проводиться кафедрою в залежності від складності завдань. Мінімальна кількість балів за розв’язання завдань становить **36 балів**.

Рівні компетентності та відповідні критерії оцінювання наведені в табл. 6.1.

Рівні компетентності	За шкалою ДТЕУ	Критерії оцінювання
1	2	3
Високий (дослідницький)	90-100	Має обґрунтовані та всебічні знання з дисципліни, вміє узагальнювати та систематизувати набуті знання; самостійно знаходить джерела інформації та працює з ними; проводить власні дослідження, може використовувати набуті знання та вміння при розв’язанні задач
Достатній (частково-пошуковий)	82-89	Володіє навчальним матеріалом, вміє зіставляти та узагальнювати, виявляє творчий інтерес до предмету, виконує завдання з повним поясненням та обґрунтуванням, але допускає незначні помилки; може усвідомити нові для нього факти, ідеї
	75-81	Володіє визначеним програмою навчальним матеріалом; розв’язує завдання, передбачені програмою, з частковим поясненням
Елементарний (репродуктивний)	69-74	Володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні; може самостійно розв’язати та пояснити розв’язання завдання
	60-68	Ознайомлений з навчальним матеріалом, відтворює його на репродуктивному рівні; виконує елементарні завдання за зразком або відомим алгоритмом

Затверджено на засіданні кафедри
товарознавства, експертизи та
торговельного підприємництва
протокол № ___ від _____ 2024

Завідувач кафедри

Алла ТЕРНОВА

РОЗДІЛ 7. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Теоретичні основи товарознавства

1. Про затвердження форми, опису знаку відповідності технічним регламентам, правил та умов його нанесення : Постанова Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1184. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/view/kp151184?an=1>
2. Байдакова Л.І., Шегинський О.В. Теоретичні основи товарознавства : навч. посіб. Луцьк, 2016. 284 с.
3. ДСТУ 3144-95. Коди та кодування інформації. Штрихове кодування. Терміни та визначення. [Чинний: від 1996-01-01]. Офіц. видання. Київ : Держстандарт України, 1995. 37 с.
4. ДСТУ 3145-95. Коди та кодування інформації. Штрихове кодування. Загальні вимоги. [Чинний: від 1996-01-01]. Офіц. видання. Київ : Держстандарт України, 1995. 23 с.
5. ДСТУ 3146-95 Коди та кодування інформації. Штрихове кодування. Маркування об'єктів ідентифікації. Штрихові позначки EAN. Вимоги до побудови. [Чинний: від 1996-01-01]. Офіц. видання. Київ : Держстандарт України, 1995. 45 с. 5. ДСТУ 3993-2000. Товарознавство. Терміни та визначення. [Чинний: від 2001-01-01]. Офіц. видання. Київ: Держстандарт України, 2000. 24 с.
6. Мельник Т.Ю. Товарознавство : підручник. Житомир : Державний університет «Житомирська політехніка», 2020. 364 с.
7. Чорна Т.М. Теоретичні основи товарознавства. Ірпінь : Університет ДФС України, 2021. 598 с.

Товарознавство. Харчові продукти

1. Бірта Г.О., Бургу Ю.Г. Товарознавство продовольчих товарів (спекурс) : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2017. 424 с.
2. Бірта Г.О., Бургу Ю.Г. Товарознавство сировини, матеріалів і засобів виробництва. (Розділ 1. Товарознавство рослинної і тваринної сировини) : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2018. 370 с.
3. Довідник товарознавця. Продовольчі товари / за ред. С.В. Князя. Львів : Львівська політехніка, 2018. 684 с.
4. Зубар Н.М. Теоретичні основи харчових виробництв : підручник. Київ : Кондор, 2020. 304 с.
5. Мардар М.Р., Камінський А.Я., Дубровін Ф.Є. Товарознавство. Товари тваринного походження : навч. посіб. 2-ге вид., стер. Львів : Магнолія 2006, 2019. 295 с.
6. Новікова О.В. Технологія виробництва хлібобулочних і борошняних кондитерських виробів : підручник. Кн. 1: Технологія виробництва хлібобулочних виробів. Харків : Світ Книг, 2019. 376 с.
7. Новікова О.В. Технологія виробництва хлібобулочних і борошняних кондитерських виробів : підручник. Кн. 2: Технологія виробництва борошняних кондитерських виробів. Харків : Світ Книг, 2019. 398 с.

8. Оздоровче харчування : навч. посіб. / П.О. Карпенко, Н.В. Притульська, М.Ф. Кравченко, І.Ю. Антонюк, А.О. Медведєва, Д.В. Федорова, С.А. Асланян, Т.Л. Бикова Київ : КНТЕУ, 2019. 628 с.

9. *Основи товарознавства. Харчові продукти : опорний конспект лекцій / авт. Р.С. Дончевська. Київ : КНТЕУ, 2016. 110 с.*

10. Прокопенко К., Удова Л. Сучасний стан та перспективи розвитку органічного виробництва в Україні: із думкою про майбутнє. *Економіка і прогнозування*. 2022. № 1. С. 160-176.

11. Сегеда І.В. Товарознавство: продовольчі товари : навч. посіб. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2022. 224 с.

12. Сирохман І.В., Завгородня В.М. *Товарознавство харчових продуктів функціонального призначення : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2017. 544 с.*

13. Сирохман І.В., Лозова Т.М. *Товарознавство м'яса і м'ясних товарів : підручник. 2-ге вид., перероб. та допов. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 379 с.*

14. Сирохман І.В. *Товарознавство продовольчих товарів : підручник. 2-ге вид., стер. Харків : Світ Книг, 2019. 713 с.*

15. *Теоретичні основи товарознавства (розділ «Теоретичні основи товарознавства харчових продуктів») : опорний конспект лекцій / авт. Н.Я. Орлова. Київ : КНТЕУ, 2015. 166 с.*

16. *Товарознавство. Харчові продукти : опорний конспект лекцій / авт.: С.О. Белінська, Є.В. Тищенко, Б.О. Голуб. Київ : КНТЕУ, 2015. 180 с.*

17. *Товарознавство. Харчові продукти рослинного походження : навч. посіб. / О.Г. Бровко, Г.С. Гордієнко, В.В. Дятлов, І.І. Медведкова, Н.О. Попова, Л.В. Породіна, М.О. Рябченко Львів : Магнолія, 2019. 320 с.*

18. Фізіолого-гігієнічні аспекти оцінки якості продуктів : підручник / Л.Ф. Павлоцька, Н.В. Дуденко, В.В. Євлаш та ін. Харків : Світ Книг, 2019. 532 с.

19. Шемет В.Я., Гулай О.І. Харчові добавки натурального походження: короткий огляд. *Товарознавчий вісник*. 2023. № 1 (16). С. 6-16.

20. Ягелюк С., Фомич М., Речун О. Тенденції світового ринку зернових та технічних культур. *Товарознавчий вісник*. 2024. № 1 (17). С. 134-145.

Товарознавство. Непродовольчі товари

1. Байдакова Л.І., Шегинський О.В. Теоретичні основи товарознавства : навч. посіб. Луцьк, 2016. 284 с.

2. Власова А.В. Основи товарознавства непродовольчих товарів : навч. посіб. Київ : Центр навчальної літератури, 2016. 208 с.

3. Захарченко П., Гавриш О. Товарознавство тепло- та звукоізоляційних матеріалів і виробів в енергозберігаючих технологіях : підручник. Київ : Центр учбової літератури, 2020. 251 с.

4. Зрезарцев М.П., Зрезарцев В.М., Параніч В.П. Товарознавство непродовольчих товарів : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2019. 328 с.

5. Інноваційні технології у виробництві спеціального та побутового скла : підручник / М.М. Племянніков, А.П. Яценко, І.В. Пилипенко, Б.Ю. Корнілович. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2018. 298 с. URL: <https://htks.kpi.ua/files/Books/Glass.pdf>
6. Класифікація непродовольчих товарів: монографія / за ред. А.А. Мазаракі; авт.: А.А. Мазаракі, Н.В. Мережко, Л.А. Коптюх та ін. Київ : КНТЕУ, 2017. С. 413-438
7. Коломієць Т.М., Сім'ячко О.І., Комаха В.О. Товарознавство. Т. 4. Господарські товари : підручник / Т.М. Коломієць,. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2020. 364 с.
8. Лівінський О.М., Курок О.І., О.М. Пшінько, М.В. Савицький, І.Н та інші. Будівельні матеріали та вироби : підручник. Київ : «МП Леся», 2016. 660 с.
9. Мельник Т.Ю. Товарознавство : підручник. Житомир : Державний університет «Житомирська політехніка», 2020. 364 с.
10. Мережко Н.В., Тернова А.С., Сіренко С.О. Товарознавство. Спортивні товари : навч. посіб. Вінниця : Редакційно-видавничий відділ ВТЕІ КНТЕУ, 2019. 248 с.
11. Михайлов В.І. Глушкова О.І. Зельніченко В.Г. Непродовольчі товари : підручник. Київ : Книга, 2015. 556 с.
12. Радченко Л.О., Льовшина Л.Д., Головка М.П., М'ячиков О.В., Мартишко І.Ф. та інші. Товарознавство непродовольчих товарів. Харків : Світ книг, 2019. 943 с.
13. Сім'ячко І. О. Товарознавство. Т. 5. Будівельні та меблеві товари : підруч. / О. І. Сім'ячко, О. С. Комаха, В. О. Комаха. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2020. 232 с.
14. Сіренко С.О., Шарко В.В. Опорний конспект. Товарознавство господарчих товарів. Вінниця : Редакційно-видавничий відділ ВТЕІ КНТЕУ, 2018. 225 с.
15. Сіренко С.О., Трішкіна Н.І. Товарознавство. Непродовольчі товари. Хмельницький : ФОП Цюпак А.А., 2021. 560 с.
16. Ткачук В.В., Передрій О.І. Товарознавство. Пластичні маси та паливно-мастильні матеріали : навч. посіб. Луцьк : Луцький НТУ, 2017. 216 с.
17. Товарознавство (Непродовольчі товари). Силікатні товари : навч. посіб. / Г.Д. Кобищан, Л.М. Губа, Ю.О. Басова, І.В. Шурдук. Полтава : ПУЕТ, 2019. 130 с.
18. Товарознавство. Т. 1 Непродовольчі товари : підручник / С.О. Сіренко, Н.В. Мережко, О.Р. Мокроусова, Л.А. Коптюх. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2019. 760 с.
19. Товарознавство. Т. 2. Ювелірні вироби та годинники : підручник / В.В. Індутний, К.А. Пірковіч, О.І. Сім'ячко, Н.Б. Марчук. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2020. 320 с.
20. Товарознавство. Т. 3. Електротовари : підручник / Л.В. Андрієвська, Т.Г. Глушкова, Н.Б. Марчук. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2020. 272 с.

Організація торгівлі

1. Алопій В., Міщук І., Ребицький В., Рудницький С., Хом'як Ю. Організація торгівлі. Київ : Центр навчальної літератури, 2019. 632 с.
2. Балджи М., Допіра І., Однополько В. Економіка та організація торгівлі : навч. посіб. Київ : Кондор, 2017. 368 с.
3. Бозуленко О. Я. Організація торгівлі : навч. посіб. Чернівці: ЧТЕІ КНТЕУ, 2021. 240 с.
4. Геммонд Р. Мистецтво роздрібної торгівлі. Передові ідеї та стратегії від найуспішніших торгових компаній світу. Київ : КМ-Букс, 2021. 416 с.
5. Герасимчук З.В., Ковальська Л.Л., Вахович І.М. Організація та технологія торгівлі : навч. посіб. Луцьк : «Надстир'я», 2015. 324 с.
6. Голошубова Н.О. Організація торгівлі : збірник ситуаційних задач, тестів та кросвордів. 2-ге вид., переробл. та допов. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2016. 280 с.
7. Мазаракі А.А., Ільченко Н.Б. Мерчандайзинг : навч. посіб. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2015. 292 с.
8. Організація торгівлі. Довідник працівника продовольчого магазину : навч. посіб. / І.В. Юрко, П.Ю. Балабан, О.О. Горячова та ін.; за заг. ред. І.В. Юрка. 2015. 304 с
9. Посилкіна О.В., Котлярова В.Г., Гладкова О.В. Економічне управління підприємством : навч. посіб. Харків : НФаУ, 2019. 301 с.
10. Сотник І.М. Підприємництво, торгівля та біржова діяльність : підручник. Суми : ВТД «Університетська книга». 2018. 572 с.

Менеджмент

1. Воронкова В.Г., Беліченко А.Г., Желябін І.О., Кириченко І.Г., Ажажа М.А. Операційний менеджмент : навч. посіб. 2-ге вид., стер. Львів : Магнолія 2006, 2021. 439 с.
2. Ігнат'єва І.А. Стратегічний менеджмент : підручник. 2-ге вид., стер. Київ : Каравела, 2019. 480 с.
3. Кузнецова Т.О., Янковська Л.А., Савіна Н.Б., Семчук Ж.В. Менеджмент: теорія та практика : навч. посіб. 2-ге вид., стер. Львів : Магнолія 2006, 2019. 293 с.
4. Менеджмент організації. Теорія та практика : навч. посіб. XXI ст. / Г.Є. Мошек, В.Л. Федоренко, О.В. Коваленко, М.В. Ковальчук, А.С. Соломко, В.Е. Зельдіч, Г.П. Сиваненко. Київ : Ліра-К, 2019. 808 с.
5. Менеджмент : навч. посіб. / Л.В. Шинкарук, Т.Л. Мостенська, Т.О. Власенко. Київ : Кондор, 2021. 220 с.
6. Менеджмент : підручник / О.М. Гірняк, П.П. Лазановський. 5-те вид., перероб. і допов. Львів : Магнолія 2006, 2019. 352 с.
7. Мостенська Т.Л., Новак В.О., Луцький М.Г., Ільченко О.В. Менеджмент : підручник. 2-ге вид. Київ : Кондор, 2021. 757 с.
8. Мошек Г.Є., Ковальчук М.М., Поканевич Ю.В., Погодаєв І.В., Сиваненко Г.П., Соломко А.С., Юрківська Т.Р. Менеджмент : навч. посіб. / за заг. ред. Г.Є. Мошека. 2-ге вид., допов., перероб. Київ : Ліра-К, 2020. 548 с.
9. Петков В.П., Торяник В.М. Менеджмент у державному управлінні :

навч. посіб. / за заг. ред. О.В. Негодченка. стер. Херсон : Гельветика, 2021. 404 с.

10. Скібіцька Л.І., Щелкунов В.І., Сівашенко Т.В., Чичкан-Хліповка Ю.М. Офісний менеджмент. Практикум : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 360 с.

11. Старостіна А.О., Кравченко В.А. Ризик-менеджмент: теорія та практика : навч. посіб. Київ : Кондор, Політехніка, 2021. 200 с.

12. Старченко Г.В., Калінько І.В., Косач І.А. Операційний менеджмент : навч. посіб. Київ : Кондор, 2020. 232 с.

13. Страпчук С.І., Миколенко О.П., Попова І.А., Пустова В.В. Менеджмент : навч. посіб. Львів ; Харків : Новий Світ -2000, 2021. 356 с.

14. Хміль Ф.І. Практикум з менеджменту організацій : навч. посіб. 2-ге вид., стер. Львів : Магнолія 2006, 2019. 333 с.

Маркетинг

1. Балабанова Л.В., Холод В.В., Балабанова І.В. Стратегічний маркетинг : підручник. Київ : Центр учбової літератури, 2021. 632 с.

2. Бойчук І.В., Дмитрів А.Я. Маркетинг промислового підприємства : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2017. 360 с.

3. Вачевський М.В., Мадзігон В.М., Прокопенко І.Ф., Левченко Г.Є., Вачевський О.М., Примаченко Н.М. Промисловий маркетинг: формування професійних компетенцій у майбутніх маркетологів : підручник / за ред. М.В. Вачевського. Київ : Кондор, 2021. 486 с.

4. Іванова Л.О., Семак Б.Б., Вовчанська О.М. Маркетинг послуг : навч. посіб. Львів : Магнолія 2006, 2019. 508 с.

5. Липчук В.В., Погребняк Л.В. Маркетингові дослідження : посіб. 2-ге вид., стер. Львів : Магнолія 2006, 2019. 348 с.

6. Липчук В., Дудяк Р., Бугіль С., Янишин Я. Маркетинг : навч. посіб. / за заг. ред. В.В. Липчука. 2-ге вид., стер. Львів : Магнолія 2006, 2019. 456 с.

7. Маркетингова діяльність підприємств: сучасний зміст : монографія / за заг. ред. Н.В. Карпенко. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 252 с.

8. Окландер М.А., Чукурна О.П. Маркетингова цінова політика : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2017. 239 с.

9. Окландер М.А., Кірнослова М.В. Маркетингова товарна політика : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2017. 208 с.

10. Парсяк В.Н. Маркетинг: сучасна концепція та технології : підручник. стер. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2020. 326 с.

11. Поліщук І.І., Коновал В.В., Середницька Л.П. Маркетинговий потенціал: стратегічні орієнтири розвитку : монографія. Вінниця : Редакційно-видавничий відділ ВТЕІ КНТЕУ, 2020. 284 с. + Електронна копія.

12. Смерічевська С.В., Жаболенко М.В., Чернишева С.В. Маркетинг і логістика: концептуальні основи та стратегічні рішення : навч. посіб. / за ред. С.В. Смерічевської. 3-тє вид., стер. Львів : Магнолія 2006, 2019. 547 с.

13. Стратегічний маркетинг : навч. посіб. / [авт.: Я.С. Ларіна, О.І. Бабічева, Л.В. Романова, Н.М. Антофій] ; за ред. Я.С. Ларіної. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2019. 364 с.

14. Череп О.Г. Маркетинг : навч. посіб. Київ : Кондор, 2021. 728 с.